

Nadzór rynku

Informacje dotyczące systemu nadzoru rynku

 28.11.2023

Bezpieczeństwo większości produktów nieżywnościowych, takich jak np. zabawki, maszyny, wyroby medyczne, wymaga od poszczególnych podmiotów gospodarczych, zaangażowanych w ich produkcję i sprzedaż, zagwarantowania, że spełniają one określone wymagania i nie stanowią zagrożenia dla konsumentów. Wymagania zwykle dotyczą zarówno konstrukcji czy składu chemicznego towarów, jak również ich prawidłowego oznakowania oraz dostępności odpowiedniej dokumentacji towarzyszącej i instrukcji użytkowania. Na przykład, na wyrobie podlegającym obowiązkowi oceny zgodności umieszcza się oznakowanie CE, dla którego wystawiana jest również deklaracja zgodności potwierdzająca dokonanie takiej oceny, w niektórych wypadkach przy udziale jednostki notyfikowanej, której numer stanowi wtedy integralną część oznakowania.

Krajowy system nadzoru rynku tworzą [organy administracji publicznej](#), które z zakresie swoich kompetencji prowadzą kontrole na rynku oraz współpracują z organami Krajowej Administracji Skarbowej, w przypadku kontroli wymagań wyrobów przywożonych z państw trzecich. Kontrola ta podlega regulacjom (w szczególności art. 25-28) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2019/1020 z dn. 20 czerwca 2019 r. w sprawie nadzoru rynku i zgodności oraz zmieniające dyrektywę 2004/42/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 765/2008 i (UE) nr 305/2011 (Dz. Urz. UE L 169 z 25.06.2019 r., str. 1).

Organem monitorującym system nadzoru rynku jest [Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów](#), a w przypadku wyrobów medycznych, [Prezes Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych](#).

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2019/1020 zobowiązuje organy celne do podejmowania działań na etapie dopuszczania do swobodnego obrotu towarów objętych zakresem jego stosowania, które importowane są z państw trzecich. Oznacza to, że już na etapie obejmowania ich procedurą celną dopuszczenia do swobodnego obrotu powinny one spełniać określone dla nich wymagania ogólnego bezpieczeństwa lub wymagania harmonizacyjne.

W przypadku wątpliwości co do spełniania wymagań przez dany wyrób (produkt) zgłaszany do procedury dopuszczenia do obrotu, organy celne zawieszają dopuszczenie go do swobodnego obrotu, gdy:

- produktowi nie towarzyszy dokumentacja wymagana na mocy prawa Unii mającego zastosowanie do takiego produktu lub istnieją uzasadnione wątpliwości co do autentyczności, dokładności lub kompletności takiej dokumentacji;
- produkt nie został oznakowany ani etykietowany zgodnie z prawem Unii, które ma do niego zastosowanie;
- produkt posiada oznakowanie CE lub inne oznakowanie wymagane na mocy prawa Unii, które ma do niego zastosowanie, jednak oznakowanie jest fałszywe lub umieszczone w sposób wprowadzający w błąd;
- nazwa, zarejestrowana nazwa handlowa lub zarejestrowany znak towarowy oraz dane kontaktowe, w tym adres pocztowy, podmiotu gospodarczego wykonującego zadania dotyczące produktu objętego określonym unijnym prawodawstwem harmonizacyjnym nie zostały podane ani nie można ich ustalić zgodnie z art. 4 ust. 4; lub

- z innych względów, gdy istnieją przesłanki, by przypuszczać, że produkt nie jest zgodny z prawem Unii, które ma do niego zastosowanie, lub że produkt stwarza poważne ryzyko dla zdrowia, bezpieczeństwa, środowiska lub jakiegokolwiek innego interesu publicznego, o którym mowa w art. 1.

Jeżeli podczas kontroli celnej wyrobów (produktów), które mają być dopuszczone do swobodnego obrotu organ celny stwierdzi, że istnieją uzasadnione okoliczności wskazujące, że wyrób nie spełnia zasadniczych wymagań albo istnieją okoliczności wskazujące, że produkt nie spełnia wymagań dotyczących ogólnego bezpieczeństwa, zatrzymuje wyrób (produkt). Następnie występuje o opinię do organu nadzoru rynku, który ma trzy dni robocze na podjęcie stosownych działań, tj. wydanie opinii, że wyrób spełnia wymagania, wydanie opinii, że wyrób nie spełnia wymagań albo wystąpienie o pobranie próbek.

Po otrzymaniu opinii, że wyrób nie spełnia zasadniczych wymagań, organ celny dokonuje adnotacji o treści „Produkt niezgodny z przepisami – niedopuszczony do obrotu – rozporządzenie (UE) 2019/1020” lub w przypadku, gdy produkt nie spełnia wymagań w zakresie bezpieczeństwa – „Produkt niebezpieczny – niedopuszczony do obrotu – rozporządzenie (UE) 2019/1020” w celnym systemie przetwarzania danych oraz w stosownych przypadkach, na fakturze handlowej towarzyszącej produktowi i na każdym innym istotnym dokumencie towarzyszącym.

Organ nadzoru rynku może w swojej opinii dla organów celnych wskazać zakres działań, jaki należy podjąć w celu usunięcia stwierdzonych niezgodności. W związku z tym, na wniosek importera, organ celny może wyrazić zgodę na dokonanie takich działań w ramach procedury zawieszającej. Organy celne zezwalają na podjęcie tzw. działań naprawczych w zakresie wskazanym w opiniach organów nadzoru rynku.

Zakres podjętych działań naprawczych zależy od stopnia stwierdzonych niezgodności. W przypadku niektórych działań importer powinien posiadać status „upoważnionego przedstawiciela”.

W przypadku uznania przez organ nadzoru rynku, że produkt nie jest bezpieczny lub nie jest zgodny ze wspólnotowym prawodawstwem harmonizacyjnym lub przepisami odrębnymi, importerzy mogą wystąpić o unieważnienie zgłoszenia celnego a następnie, za zgodą organu celnego, ponownie objąć produkt lub wyrób inną procedurą celną niż dopuszczenie do swobodnego obrotu.